

Nadějné dny jsou pryč, ceny energií opět letí nahoru. Co za tím je?

- CZ24 News | 7. prosince 2022

EU: Začátek podzimu přinesl nadějnější období prožívané energetické krize, kdy ceny elektřiny i plynu pozvolna klesaly a na nižších hodnotách zůstávaly i několik týdnů. Což je v nynější době považováno za pozitivní zprávy. To je bohužel pryč a jak spotové ceny, tak dlouhodobější kontrakty na elektřinu opět začínají nebezpečně stoupat. Na vině je nejspíše jednak tristní stav a výpadky jaderných elektráren ve Francii a navíc větší zima a tudíž více spalovaného uhlí a nakoupených emisních povolenek.

Cena plynu v Evropě se hned po vtrhnutí ruských vojsk na Ukrajinu v únoru dostala vysoko nad hranici 100 eur za MWh. V srpnu potom velkoobchodní cena přesáhla 300 eur za MWh, později začala mírně klesat.

A tím pádem rostla i cena elektřiny. Zvýšily ji především plynové elektrárny, které jsou vzhledem k fungování tzv. merit orderu závěrnými elektrárnami a určují cenu pro celý trh. Nejdramatičtější byla pak doba na konci srpna, kdy cena elektřiny na lipské burze překročila vůbec poprvé hranice 500 eur za MWh a za poslední rok se tak zvýšila téměř o 500 procent. A později dokonce cena kontraktu na příští rok, která je pro Evropu klíčová, přesáhla dříve nepředstavitelných 1000 eur za MWh. Až později začala klesat.

Hlavně v první polovině listopadu vypadala situace s elektřinou nadějněji a spotové ceny se dostaly dokonce pod vládní strop, který je nastaven na 200 eur za MWh bez DPH. V říjnu se cena silové elektřiny na spotovém trhu pohybovala v průměru lehce nad 160 eur za MWh, tedy zhruba na 4 tisících korunách bez DPH. Na začátku listopadu se elektřina [na denním trhu](#) prodávala dokonce za zhruba 130 eur za MWh. Kontrakt na příští rok byl za přibližně 340 eur za MWh.

V poslední době se však nadějná situace zase obrací a spotová [cena elektřiny roste](#) až nad 400 eur za MWh, stejně tak se kolem 370 eur za MWh pohybují i kontrakty na příští čtvrtletí a příští rok. Kontrakt na plyn pro příští rok se pak prodává za zhruba 140 eur za MWh.

Jaderná Francie v bezprecedentní krizi

Do situace na trhu s elektřinou se totiž výrazně propisuje jaderná krize ve Francii, dlouho platila za největšího exportéra elektřiny v Evropě. Tamější elektrárenská společnost EDF se nyní ve svých jaderkách potýká s bezprecedentním počtem výpadků, což vedlo k poklesu produkce jaderné energie na třicetileté minimum. EDF přitom slíbila, že ještě letos v zimě uvede do provozu všechny dočasně odstavené reaktory jaderných elektráren. Jádrem v zemi tvoří více než dvě třetiny celkového energetického mixu.

Podle šefa provozovatele francouzské přenosové soustavy RTE Xaviera Piechaczyka by Francie během zimy mohla v některých dnech čelit dokonce výpadkům v dodávkách elektrického proudu, a to hlavně pokud bude studený leden. Scénář prý zahrnuje i riziko některých dnů, kdy bude nutné částečné odpojení odběratelů od elektrické sítě. Vláda už také rozeslala místním samosprávám závazné instrukce ohledně priorit při přidělování dodávek elektřiny.

Opožděné investice do francouzské jaderné energetiky, které byly způsobeny z velké části tím, že nebylo vůbec jisté, zda bude unie vnímat v rámci zelené taxonomie jádro jako tzv. čistý zdroj, se ale

začaly silně projevovat a došlo ke stavu, kdy v září bylo mimo provoz 32 z celkových 56 reaktorů v zemi, a z exportní Francie se stal importér elektřiny. To pak sehrálo výraznou roli v tom, že se cena elektřiny na evropské burze zvyšovala.

Také ceny emisních povolenek, které elektřinu dlouhodobě prodražují, opět rostou. Důvodem růstu cen povolenek je fakt, že elektrárny či třeba teplárny začaly více spalovat uhlí, tudíž si nakupovaly povolenek větší objem. Nyní dosahují téměř 90 eur za tunu oxidu uhličitého, na začátku října přitom padaly až na 65 eur.

[ZDROJ](#)